

Understanding the Instance of Conflict of Interest in the Public Service Sector

Hamed Mohammadi*

Ph.D of Public Administration, Qazvin
Islamic Azad University, Faculty of
Management and Accounting, Qazvin, Iran

Abstract

The organization studied in the current research, as a public company that is responsible for supplying gas energy and providing gas services to society, its managers and employees can be in conflict between public interests and personal interests, and therefore, understanding instances of conflict of interests can be It should be considered as a strategy to deal with corruption in this company. The management of conflict of interest through the census of its instance can reduce corruption in the studied company and help the company's senior managers formulate rules to control and prevent the conflict of interest. Conflict of interest is one of the most important factors in corruption in governance and related public organizations, and government institutions should consistently prioritize the formulation of rules to control and prevent conflict of interest. The research strategy is grounded theory, and the method is qualitative. Interview tools were used to collect data. In order to analyze the data, a three-step open, axial, and selective coding method was used, and based on this, 31 concepts were summarized in the form of open coding and ten axial codes. Then, three selective codes were explained by merging the central codes with more semantic affinity, and finally, the research paradigm model was designed. Since company employees can experience conflict of interest situations based on the nature of their job, understanding its instance can be considered a tool to reduce disorder.

Keywords: Conflict of interest, Instance of conflict of interest, Public sector, Gas supply companies.

* Corresponding Author: Mohammadi.h.16@gmail.com

How to Cite: Mohammadi, H. (2024). Understanding the Instance of Conflict of Interest in the Public Service Sector. *Studies in Public Service Administration*, 1(2), 115-138. doi: [10.22054/spsa.2024.77874.1033](#)

فهم مصادیق تعارض منافع در بخش خدمات عمومی

دکتری مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی
قزوین، قزوین، ایران

حامد محمدی *

چکیده

سازمان مورد مطالعه در پژوهش حاضر به عنوان یک شرکت دولتی که مأموریت تأمین انرژی گاز و ارائه خدمات گازرسانی به جامعه را بر عهده دارد، مدیران و کارکنان آن می توانند در تعارض بین منافع عمومی و منافع شخصی قرار گیرند و از این رو، درک مصادیق تعارض منافع می تواند به عنوان راهبرد مقابله با فساد در این شرکت تلقی گردد. مدیریت تعارض منافع از طریق احصاء مصادیق آن می تواند به عنوان پیشران کاهش فساد در شرکت مورد مطالعه تلقی شده و مدیران ارشد این شرکت را در تدوین قواعدی جهت کنترل و پیشگیری از تعارض منافع یاری رساند. راهبرد پژوهش از نوع داده بنیاد و روش از نوع کیفی است و جهت جمع آوری داده ها از ابزار مصاحبه استفاده شد. جهت تحلیل داده ها از روش کدگذاری سه مرحله ای باز، محوری و گزینشی استفاده شد و بر این اساس، تعداد ۳۱ مفهوم در قالب کدگذاری باز و ۱۰ کد محوری جمع آوری شده و سپس با ادغام کدهای محوری که دارای قرابت معنایی بیشتر بودند، تعداد سه کد گزینشی تبیین گردید و در نهایت الگوی پارادایمی پژوهش طراحی شد. از آنجایی که کارکنان شرکت بر مبنای ماهیت شغلی می توانند در موقعیت های تعارض منافع قرار گیرند، درک مصادیق آن می تواند به عنوان ابزاری جهت کاهش بی نظمی قلمداد شود.

کلیدواژه ها: تعارض منافع، مصادیق تعارض منافع، بخش دولتی، شرکت های گازرسانی.

مقدمه

شرکت مورد مطالعه به عنوان یکی از شرکت های تابعه شرکت ملی گاز ایران که مأموریت ارائه خدمات گازرسانی را به شهروندان بر عهده دارد، به دلیل مواجهه و ارتباط قوی آن با جامعه همواره در موقعیت های مختلف تعارض منافع قرار می گیرد. شرکت مورد مطالعه در پژوهش حاضر، مأموریت توزیع و جریان مستمر گاز طبیعی به شهروندان را بر عهده دارد و در این راستا باید اذعان داشت که محیط داخلی این شرکت با محیط خارجی دارای پیوندی قوی می باشد و مدیران، روسا، کارکنان و نیروهای پیمانکاری این شرکت با ذینفعان بیرونی نظیر مشترکین صنعتی، خانگی و تجاری، مقامات سیاسی و محلی، پیمانکاران پروژه های گازرسانی و پیمانکاران تأمین نیروی انسانی و ... در تعامل می باشند و با توجه به حجم بالای فعالیت ها و تعامل مستمر با ذینفعان بیرونی همواره می توان بروز موقعیت های تعارض منافع را در این شرکت متصور شد و با توجه به حجم بالای فعالیت های گازرسانی و خدماتی در این شرکت، شناسایی مصادیق تعارض منافع به عنوان یکی از سازوکارهای اصلی ارتقاء سلامت نظام اداری به شدت احساس گردید. این شرکت به عنوان یک شرکت دولتی که ماهیتی پروژه محور و خدمت رسان داشته و دارای بودجه مستقل می باشد، شناسایی مصادیق تعارض منافع می تواند در آن نقش مهمی در کنترل بروز فساد اداری و مالی و همچنین عدم شکل گیری رفتارهای غیراخلاقی کارکنان و مدیران داشته باشد تا از این طریق بتوان ارائه خدمات مستمر و با کیفیت به جامعه، ارتقاء مسئولیت پذیری و بهبود نظام پاسخگویی و اصلاح فرآیندهای انجام کار را شاهد بود. شناسایی مصادیق تعارض منافع می تواند به عنوان یک پیشران کاهنده فساد در این شرکت قلمداد گردد و به مدیران ارشد، اعضای هیئت مدیره و اعضای کارگروه سلامت اداری جهت تبیین سیاست ها و اقدامات اجرایی باهدف ارتقاء سطح سلامت نظام اداری یاری رساند. از این رو، سؤال های پژوهش به شرح زیر تبیین گردید:

(۱) مفاهیم و مقوله های تعارض منافع حاصل از کدگذاری ها کدام اند؟ (۲) هر یک از مقوله های شش گانه الگوی پارادایمی شامل چه مؤلفه هایی است؟

در جوامع پیچیده، یک فرد ممکن است نقش‌های زیادی را هم‌زمان ایفا نماید و تعارض منافع زمانی به وجود می‌آید که یک فرد نقش‌های خود را باهم ترکیب کند (Auby et al., 2014). تعارض منافع زمانی وجود دارد که «اعمال بی‌طرفانه و عینی وظایف یک بازیگر مالی یا شخص دیگری» که در اجرای بودجه دخیل است، به دلایلی مربوط به خانواده، زندگی عاطفی، وابستگی سیاسی یا ملی و منافع اقتصادی به خطر بیفتد (Delasnerie, 2023). تعارض منافع موضوع مهمی در دولت است، زیرا می‌تواند منجر به رفتارهای غیراخلاقی، غیرقانونی یا غیرحرفه‌ای شود و اعتماد عمومی را تضعیف کند (Resnik, 2023). نگرانی سیاسی در مورد تعارض منافع با این بینش تقویت می‌شود که موقعیت‌های تعارض منافع دارای خطر بالایی از فساد و رشوه است (Peters, Handschin & Hogger, 2012) و حصول اطمینان از اینکه تعارض منافع به فساد تبدیل نمی‌شود، مستلزم تمرکز بر پیشگیری است که معمولاً شامل افشای اجباری تعارض منافع بالقوه توسط مقامات دولتی و اجرای سیاست‌ها و رویه‌های مدیریت تعارض منافع، به‌علاوه شفافیت و نظارت است (United Nations, 2021). تعارض منافع بخش مشترکی از زندگی مقامات دولتی است و همیشه از مرزهای غیرقانونی و غیراخلاقی عبور نمی‌کند، اما نکته قابل تأمل آن است که فرد چگونه با تعارض منافع برخورد می‌کند و انگیزه نهایی او برای تصمیم‌گیری چیست (Kapas, 2023).

رویکرد دولت‌ها به تعارض منافع متفاوت است و رویکرد واحدی برای توسعه سیستمی جهت شناسایی و مدیریت تعارض منافع در دولت وجود ندارد و برخی از کشورها رویکردی مبتنی بر اصول رفتاری و برخی دیگر رویکردی مبتنی بر قوانین را اتخاذ می‌کنند و تعدادی از کشورها (به‌عنوان مثال، استرالیا، کانادا، انگلستان و ایالات متحده) رویکرد ترکیبی را ترجیح می‌دهند و در این راستا اصول اساسی تعیین شده توسط سازمان‌های بین‌المللی نیز می‌تواند اعمال گردد (Vugar Bakhsaliyev, 2022).

منافع به‌عنوان تعهد، وظیفه یا هدف مرتبط با یک نقش یا عملکرد اجتماعی و اقتصادی خاص تعریف می‌شود و به‌صورت مستقیم، غیرمستقیم، مالی یا غیرمالی طبقه‌بندی می‌گردد (European Court of Auditors, 2023). تعارض منافع، علاوه

برداشتن منافع شخصی مستقیم، دارای منافع شخصی غیرمستقیم نیز می‌باشد (Isufaj, 2022). تعارض منافع ممکن است شامل فعالیت‌های خصوصی مشروع، روابط شخصی و منافع خانوادگی باشد، مشروط بر اینکه بر اجرای تعهدات رسمی، تأثیر نامناسبی داشته باشد (Transprancy International, 2018).

تعارض منافع به سه نوع «واقعی»^۱، «بالقوه»^۲ و «ظاهری»^۳ طبقه‌بندی می‌شود که در «تعارض منافع واقعی» مقام دولتی قبلاً با تصمیمی مواجه شده که دارای تعارض منافع بوده است، یعنی باید آن را اتخاذ کند و در «تعارض منافع بالقوه» احتمال وقوع چنین وضعیتی وجود دارد، درحالی که «تعارض منافع ظاهری» وضعیتی است که در آن (از نظر یک ناظر بی‌طرف) به طور عینی به نظر می‌رسد که یک مقام دولتی تعارض منافع دارد، درحالی که واقعاً چنین نیست (Kapas, 2023).

برخی صاحب‌نظران «تعارض منافع» را تعریف نشده رها می‌کنند یا آن را به صورت محدود در قالب یک تهدید (عمدتاً مالی) برای قضاوت حرفه‌ای تعریف می‌کنند (Curzer & Santillanes, 2012). «تعارض منافع» وضعیتی است که در آن یک فرد در موقعیتی قرار دارد که می‌تواند از اقدام‌ها یا تصمیم‌هایی که در مقام رسمی خود گرفته است، منافع شخصی کسب کند (Bakhsaliyev, 2022). «تعارض منافع» شرایطی است که در آن قضاوت (تصمیم) حرفه‌ای نسبت به یک منفعت اولیه تمایل دارد، تحت تأثیر یک منفعت ثانویه قرار گیرد (World Health Organization, 2015). «تعارض منافع» موقعیتی است که در اثر تقابل بین منافع عمومی و خصوصی ایجاد می‌شود و ممکن است منافع جمعی را به خطر بیندازد یا بر اجرای وظایف عمومی تأثیر نادرست داشته باشد (Costa, 2023). در دستورالعمل تعارض منافع سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (۲۰۰۳) اشاره شده است که استانداردهای «تعارض منافع» اساساً باید اعتماد عمومی به مقام‌ها و نهادهای دولتی را تقویت کند (OECD, 2003) و نکته کلیدی در اینجا جلوگیری از موقعیت تعارض منافع نیست، بلکه مدیریت صحیح آن است (Vugar Bakhsaliyev, 2022).

1 Actual

2 Potential

3 Apparent

تعارض منافع این قابلیت را دارد که عملکردها، فرآیندها و برنامه‌هایی را که توسط مأموران دولتی اداره می‌شود، به خطر بی اندازد و کمیسیون مستقل مبارزه با فساد اداری استرالیا جنوبی (۲۰۲۱) برخی از امور در معرض خطر تعارض منافع را به شرح زیر بیان می‌دارد: (۱) خرید کالا و خدمات عمومی بر اساس طرفداری و نفوذ نادرست، (۲) تحت تأثیر منافع شخصی قرار گرفتن قراردادهای، (۳) واگذاری کالا و اموال مستهلک در چارچوب منافع شخصی، (۴) استخدام و انتصاب بر اساس خویشاوند گرایی، طرفداری یا دوستی، (۵) اشتغال هم‌زمان در مشاغل ثانویه یا مشاغل خصوصی، (۶) صدور مجوزها به شیوه‌ای غیرمنصفانه و جانب‌دارانه، (۷) کمک‌ها و حمایت‌های مالی بلاعوض به جامعه بدون شفافیت و شایستگی، (۸) سوءاستفاده از اطلاعات دولتی، (۹) استفاده نادرست از مالکیت معنوی توسط مأموران دولتی برای منافع تجاری خارجی (ICAC, South Australia, 2021). طبق گزارش دیوان محاسبات اروپا (۲۰۲۳) تعارض منافع یک بی‌نظمی است که بر بودجه اتحادیه اروپا تأثیر می‌گذارد و ممکن است با فعالیت‌های تقلبی مرتبط باشد؛ این دیوان حکم داده است که «تعارض منافع، به‌طور عینی و به‌خودی‌خود، یک بی‌نظمی جدی است و نیازی به در نظر گرفتن نیت طرف‌های مربوطه مبنی بر اینکه آن‌ها با حسن نیت یا سوء نیت^۱ عمل کرده‌اند نیست» (European Court of Auditors, 2023).

سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (۲۰۰۵) برخی توصیه‌های کلیدی برای مدیریت تعارض منافع را شامل: (۱) شناسایی موقعیت‌های تعارض منافع، (۲) ایجاد رویه‌هایی برای شناسایی، مدیریت و حل و فصل موقعیت‌های تعارض منافع، (۳) تعهد رهبری، (۴) شراکت با کارکنان، (۵) اجرای سیاست‌های تعارض منافع، (۶) مشارکت با بخش‌های تجاری و غیرانتفاعی به کشورها ارائه می‌دهد (OECD, 2005). سازمان همکاری و توسعه اقتصادی دستورالعملی برای مدیریت تعارض منافع در خدمات عمومی (۲۰۲۲) تبیین کرد که این دستورالعمل منعکس‌کننده این واقعیت است که از مقامات دولتی انتظار می‌رود اصول محوری شامل: (۱) خدمت به منافع عمومی، (۲) حمایت از شفافیت و بررسی‌های موشکافانه، (۳) ارتقاء مسئولیت فردی، (۴) ایجاد فرهنگ سازمانی مقاوم

1. Good or bad faith

در برابر تعارض منافع را به منظور حفظ اعتماد عمومی به نهادهای دولتی و ارتقای صداقت در اجرای وظایف و مسئولیت‌های رسمی رعایت کنند (OECD, 2022). طبق گزارش آژانس اتحادیه اروپا (۲۰۲۳) متداول‌ترین روش جلوگیری از تعارض منافع، افشای منافع است و کلیه منافی که ممکن است در کار سازمان و وظیفه آن برای اتخاذ تصمیم‌های بی‌طرفانه و عینی جهت منافع عمومی تداخل داشته باشد یا تداخل تلقی شود، بایستی اعلام گردد و هنگامی که منافع یک فرد به طور عمومی برای سایر طرف‌های درگیر در فرآیند تصمیم‌گیری شفاف شود، آنگاه این امکان برای آن‌ها فراهم می‌گردد که اظهارات و تصمیم‌های اتخاذشده توسط آن فرد را در پرتو منافع افشاشده خود، متعادل و یا قضاوت کنند (European Union Agency, 2023). در ایالات متحده آمریکا به منظور مدیریت تعارض منافع در صنعت پزشکی «قانون آفتاب تابان»^۱ در سال ۲۰۱۰ به تصویب رسید که هدف آن افزایش شفافیت مالی و آشکارسازی تعارض منافع احتمالی بوده و شرکت‌ها را ملزم می‌کند تا تمام روابط مالی بین پزشکان و صنایع داروسازی و تجهیزات پزشکی را گزارش کنند (Solberg, 2023).

عدم شناسایی یا عدم مدیریت تعارض منافع اغلب زمینه مناسبی را برای بروز جرائم فساد ایجاد می‌کند (Bakhsaliyev, 2022) و خطری برای تصمیم‌گیری‌های قانونی، حاکمیت قانون، توسعه و اجرای سیاست‌ها، عملکرد بازار، تأثیرگذاری بر تخصیص منابع عمومی و ترویج فساد می‌باشد (Transparency International, 2018) و در نتیجه به اعتماد عمومی نسبت به حکومت و نهادهای دولتی آسیب می‌رساند (OECD, 2005)؛ بنابراین، مدیریت مؤثر تعارض منافع در بخش عمومی برای کاهش خطرات فساد بسیار مهم است و برای ایجاد نهادهایی با عملکرد بالا و ایجاد اعتماد در دولت، اساسی است و توسعه سازوکارهایی برای مدیریت تعارض منافع برای حکمرانی خوب بسیار مهم است، حتی اگر ایجاد یک سیستم مدیریت تعارض منافع فی‌نفسه تضمینی برای ریشه‌کن کردن آن نباشد (Costa, 2023).

1 Sunshine act

پیشینه پژوهش

پژوهشگر با مراجعه به پایگاه‌های اطلاعاتی چون ساینس دایرکت^۱ مطالعات فراوانی در راستای موضوع «تعارض منافع» ملاحظه کرد، اما مقاله‌ای با ماهیت پژوهشی که به بررسی مصادیق و یا عوامل مؤثر بر موقعیت‌های تعارض منافع (به‌ویژه در صنعت نفت و گاز) بپردازد، نیافت.

بسیاری از مطالب در پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان‌های بین‌المللی صرفاً ماهیت گزارشی داشته و در پایگاه‌های اطلاعاتی مجلات نیز، مقاله‌ها از ماهیتی مروری و توصیفی برخوردار بوده‌اند. همچنین، برخی از مطالعات در زمینه مدیریت تعارض منافع در داخل کشور دارای ماهیت حقوقی بوده و برخی دیگر از مطالعات نیز از ویژگی پژوهش‌های اصیل برخوردار نبوده‌اند. ضمن اینکه هیچ‌گونه مطالب مفید و مرتبطی در خصوص تعارض منافع در صنعت نفت و گاز یافت نشد. در زمینه مدیریت تعارض منافع، پژوهش‌هایی در صنعت نفت و گاز کشور انجام نشده است و با مراجعه به پایگاه‌های اطلاعات علمی این صنعت، مقاله‌ای در راستای شناسایی مصادیق تعارض منافع و یا پژوهش‌های مشابه با این موضوع یافت نشد و می‌توان ادعان داشت که پژوهش حاضر دارای کمبود پیشینه تجربی در این صنعت می‌باشد.

خاطر نشان می‌گردد برخی از پژوهش‌های انجام شده در صنعت نفت ایران همچون: ایران‌پور (۱۳۸۶)، برامکی‌یزدی، منظور و شادکار (۱۳۹۹)، باقری و شیرمردی‌دزکی (۱۳۹۹)، پریمی، ذاکریان و عربیان (۱۴۰۰)، فخری‌زاده و میرزایی (۱۴۰۱)، انصاری (۱۴۰۱)، حاجیان و ایمانی (۱۴۰۱) و محمدی و همکاران (۱۴۰۲) صرفاً با «رویکرد اقتصادی» در انجام سرمایه‌گذاری‌ها و یا «رویکرد حقوقی» به قراردادهای نفتی و گازی پرداخته و به «تأثیر» و «رابطه» بین عوامل مؤثر در این پژوهش‌ها تمرکز شده و در نتایج حاصل نیز یکی از عوامل مؤثر را «تعارض منافع» بیان کرده‌اند، اما هیچ‌یک از این پژوهش‌ها به بررسی و شناسایی مصادیق بارز تعارض منافع در این صنعت نپرداخته‌اند، درحالی‌که پژوهش حاضر صرفاً بر شناسایی مصادیق تعارض منافع تمرکز داشته است. یکی دیگر از وجوه تمایز پژوهش حاضر با سایر پژوهش‌ها در آن است که پژوهش

1 <https://www.sciencedirect.com/topics/psychology/conflict-of-interest>

حاضر بر یکی از شرکت‌های تابعه صنعت گاز ایران متمرکز شده، درحالی که سایر پژوهش‌ها بر جنبه‌های کلان صنعت (قراردادها، سرمایه‌گذاری‌ها، ...) توجه داشته‌اند. همچنین، به برخی از مصادیق تعارض منافع در بخش دولتی ایران در قالب «گزارش‌هایی» که توسط نهادهای پشتیبان خط‌مشی‌گذاری نظیر مرکز پژوهش‌های مجلس تهیه گردیده، اشاره می‌شود. در سال ۱۳۹۹ لایحه‌ای با عنوان «نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» در ۴۰ ماده توسط دولت تنظیم و به مجلس تقدیم گردید، اما عملاً این لایحه هنوز تبدیل به قانون نشده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی (۱۴۰۰) مصادیق بارز تعارض منافع در نظام سلامت ایران را در اشکال مختلف: تعارض درآمد و وظایف، تعارض وظایف، اتحاد ناظر و منظور، تبانی ارائه‌دهندگان خدمات، اشتغال هم‌زمان، درب‌های گردان، انگیزه‌های سیاسی و منطقه‌ای و روابط خویشاوندی را مورد شناسایی قرارداد. مرکز پژوهش‌های مجلس (۱۴۰۱) در گزارشی مصادیق تعارض منافع در نظام بانکی ایران در اشکال مختلفی نظیر موقعیت‌های تعارض منافع درون بانک مرکزی (یک مصداق)، تعارض منافع در ارتباط بانک مرکزی و بانک‌ها (هفت مصداق)، تعارض ناشی از کنشگری دولت (شش مصداق)، تعارض منافع در شبکه بانکی (سه مصداق) را مورد شناسایی قرارداد. بررسی این گزارش‌ها نشان می‌دهد که تاکنون شناسایی مصادیق بارز تعارض منافع از سوی نهادهایی همچون مرکز پژوهش‌های مجلس در صنعت پیشرویی مانند صنعت نفت و گاز که بخش عظیمی از اقتصاد ایران متکی بر درآمدهای نفتی و گازی است، مورد توجه قرار نگرفته است.

روش

پژوهش از نوع «کاربردی» است و به مسئله اصلی «ارتقاء سلامت اداری و مقابله با فساد» از طریق شناسایی مصادیق بارز تعارض منافع پاسخ می‌دهد که توجه به این مصادیق می‌تواند مدیران ارشد سازمان مورد مطالعه را در ارتقاء سطح سلامت نظام اداری یاری رساند. فلسفه پژوهش از نوع «تفسیری» است، زیرا پژوهشگر مصادیق بارز تعارض منافع و مفاهیم و مقوله‌های مرتبط با آن را از طریق مصاحبه، مورد شناسایی، تحلیل و تفسیر قرار می‌دهد. رویکرد پژوهش حاضر «استقرایی» و راهبرد آن از نوع «داده بنیاد» است که کمبود

پیشینه نظری می‌تواند علت اصلی انتخاب نوع راهبرد پژوهش باشد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از ابزار «مصاحبه» استفاده شد و پژوهشگر جهت انجام مصاحبه، نسبت به طراحی فرم پروتکل مصاحبه اقدام و روایی پروتکل مصاحبه از طریق «تفاهم» بوده است، بدین منظور پژوهشگر از طریق ایجاد محیط مناسب (گوش دادن مؤثر و ابراز علاقه‌مندی به صحبت‌های مصاحبه‌شوندگان) اطمینان حاصل کرد که مصاحبه‌شوندگان از طریق بحث‌های باز و صریح، در فرآیند انجام مصاحبه مشارکت داشته‌اند.

با توجه به راهبرد پژوهش، نمونه‌گیری هدفمند بوده است و در این راستا با ۱۳ نفر از خبرگان سازمان مورد مطالعه مصاحبه انجام گرفت. جهت افزایش «قابلیت اعتبار» (Guba, 1981) تلاش شد تا واحدهایی که در معرض بیشترین موقعیت‌های تعارض منافع قرار داشتند، مورد شناسایی قرار گیرند و سپس با مراجعه به مدیران ارشد سازمان مورد مطالعه، افراد خبره در این واحدها مورد شناسایی و سپس انجام مصاحبه قرار گرفتند. همچنین، جهت اطمینان از انطباق ادراک مصاحبه‌شوندگان با یافته‌های حاصل از انجام مصاحبه، از برخی از مصاحبه‌شوندگان نیز در تحلیل داده‌ها استفاده گردید.

به منظور افزایش «قابلیت انتقال» یافته‌های پژوهش به طور کامل ارائه و پژوهشگر سعی نمود تا تصویری از هدف اصلی پژوهش که همان شناسایی مصادیق تعارض منافع می‌باشد، ارائه نماید. جهت شناسایی مصادیق تعارض منافع از روش کیفی مبتنی بر مصاحبه استفاده شد و به منظور کدگذاری داده‌های حاصل از متن مصاحبه‌ها از روش کدگذاری باز، محوری و گزینشی (Strauss & Corbin, 1990) بهره گرفته شد.

جهت کدگذاری داده‌های حاصل از متن مصاحبه‌ها از روش استقرایی استفاده شد و در این راستا، متن مصاحبه‌ها جز به جز، خط به خط و کلمه به کلمه مورد تحلیل قرار گرفت. جهت افزایش «قابلیت اتکا» تمامی مصاحبه‌ها یادداشت‌برداری و به متن تبدیل شدند و با تبیین دستورالعمل کدگذاری، فرآیند کدگذاری‌ها به تفکیک هر یک از متن‌های مصاحبه انجام شد و سپس کدگذاری‌های انجام‌شده توسط پژوهشگر در چند نوبت مورد بازبینی و اصلاح قرار گرفت و در این راستا جهت صحت‌گذاری بر عناوین کدگذاری‌های انجام‌شده از نظر دو نفر از خبرگان صنعت گاز ایران با تحصیلات دکتری

نیز بهره گرفته شد. جهت افزایش «قابلیت تأیید» نیز پژوهشگر با مراجعه به برخی از مصاحبه‌شوندگان، نظر آنان را در مورد کدگذاری‌های انجام‌شده، اخذ نمود.

یافته‌ها

پژوهشگر با مطالعه و بازخوانی متن مصاحبه‌ها، مفاهیم مرتبط با تعارض منافع را استخراج و با تلخیص داده‌های حاصل، مفاهیمی که دارای بار معنایی مشابه و یا قرابت معنایی بوده‌اند، در یک طبقه قرار داد. نمونه‌ای از مفاهیم مستخرج از متن مصاحبه‌ها به همراه کدگذاری انجام‌شده طبق جدول ۱ ارائه می‌گردد.

جدول ۱. نمونه‌ای از مفاهیم مستخرج از متن مصاحبه‌ها

مفاهیم	کد تخصیص یافته	شماره مصاحبه‌شونده
ارتباط کارکنان با افراد ذی‌نفوذ جهت احراز سمت‌های کلیدی	G ₂ .P _{1, 2, 4, 5} .C ₂₅	۵، ۴، ۲، ۱
به‌کارگیری افراد بیرون از سازمان در پیمان‌های تأمین نیروی انسانی بر اساس روابط سیاسی	G ₁ .P _{1, 2, 3 4} .C ₂	۴، ۳، ۲، ۱
گازرسانی به مناطق و روستاها خارج از اولویت صرفاً بر اساس روابط خانوادگی و فامیلی	G ₁ . P ₂ .C ₅	۲، ۴

در ادامه، مفاهیم مستخرج از متن مصاحبه‌ها مجدداً مورد بررسی و بازخوانی قرار گرفت و مفاهیمی که دارای بار معنایی مشترکی بودند، طبق جدول ۲ در یک طبقه قرار گرفتند.

جدول ۲. طبقه‌بندی مفاهیم دارای قرابت معنایی

طبقه	مفاهیم
۱	● رایزنی کارکنان با مقامات لشگری و کشوری جهت احراز مشاغل کلیدی ● ارتباط کارکنان با افراد ذی‌نفوذ جهت احراز سمت‌های کلیدی
۲	● به‌کارگیری افراد بیرون از سازمان در قالب نیروهای ارکان ثالث بر اساس رفاقت و دوستی و بر مبنای روابط فامیلی ● اضافه کردن افراد غیر مرتبط (اعضاء درجه‌یک خانواده و سایر وابستگان) به لیست بیمه علی‌رغم عدم فعالیت در پیمان مربوطه ● به‌کارگیری افراد بیرون از سازمان در پیمان‌های تأمین نیروی انسانی بر اساس وابستگی‌های حزبی و روابط سیاسی

ادامه جدول ۲.

طبقه	مفاهیم
۳	● گازرسانی به مناطق و روستاها خارج از اولویت و صرفاً بر اساس روابط سیاسی ● گازرسانی به مناطق و روستاها خارج از اولویت صرفاً بر اساس روابط خانوادگی و فامیلی ● مداخله کارکنان در گازرسانی به وابستگان، خارج از چارچوب قانونی ● عدم انجام محاسبات فنی - اقتصادی قبل از اجرای پروژه‌های گازرسانی صرفاً بر اساس روابط سیاسی
۴	● مداخله کارکنان جهت واگذاری نصب انشعاب و شبکه به پیمانکار خاص ● مداخله کارکنان در دفاتر پیشخوان دولت جهت معرفی مجریان خاص لوله‌کشی گاز ● مداخله مدیران و کارکنان جهت گازرسانی به برخی مشترکین خانگی / صنعتی خاص ● مداخله کارکنان در جانمایی ایستگاه‌ها و مسیرهای گازرسانی در زمین‌های خریداری شده
۵	● هدایت پیمانکار توسط کارکنان جهت خرید اقلام گازرسانی از شرکت تأمین‌کننده خاص ● شراکت کارکنان با پیمانکار در اجرای پروژه‌های گازرسانی
۶	● کاهش میزان تصاعد گاز بهاء برای افراد ذی‌نفوذ ● چشم‌پوشی از طی مراحل قانونی جهت تعویض کنتورهای دستکاری شده توسط افراد ذی‌نفوذ ● نصب علمک و شبکه برای افراد ذی‌نفوذ و مقامات سیاسی بدون اخذ مدارک مثبت
۷	● شرکت برخی از نیروهای غیررسمی در فرآیند مناقصات به دلیل سهام‌دار بودن در شرکت‌های پیمانکاری ● مداخله برخی از اعضای کمیسیون مناقصات در برنده شدن شرکت خاص ● شکست معامله و خرد کردن آن به اجزا کوچک‌تر به بهانه دور زدن تشریفات اداری
۸	● استفاده از خودروهای سازمان جهت انجام کارهای شخصی و خانوادگی
۹	● انجام بازرسی‌های گاز خانگی / صنعتی توسط کارکنان شرکت ● سوءاستفاده برخی کارکنان در دریافت تسهیلات وامی از طریق جابجایی حساب‌های گاز کارت بین بانک‌ها

پژوهشگر بر اساس تجربه خویش، یک مفهوم ذهنی به هر طبقه (جدول ۳) تخصیص می‌دهد که این مفهوم می‌تواند بیانگر کدگذاری محوری و تبیین دقیق‌تر از مصداق تعارض منافع در سازمان مورد مطالعه باشد. سپس پژوهشگر با بررسی مجدد هر یک از کدهای محوری، نسبت به شناسایی کدهایی که دارای بار معنایی مشترکی بوده و از جنبه معنایی دارای قرابت بیشتری با یکدیگر بودند، اقدام کرده و با طبقه‌بندی آن‌ها، نسبت به تخصیص کد گزینشی به هر طبقه اهتمام ورزید. این روند را می‌توان طبق جدول ۴ ملاحظه کرد.

جدول ۳. کدگذاری محوری

طبقه	کدهای محوری
۱	کسب منفعت سیاسی جهت تصدی مشاغل کلیدی
۲	جذب نیروها در مشاغل پیمانکاری باانگیزه تحقق منافع فردی و سیاسی
۳	گازرسانی به مناطقی فاقد منفعت عمومی و باهدف تأمین رضایت مقامات سیاسی و محلی
۴	اعمال نفوذ بر تصمیم‌گیری‌ها و فرآیندهای اجرایی خدمات گازرسانی در چارچوب منافع شخصی
۵	کسب انتفاع مالی مستقیم و غیرمستقیم از پیمانکاران
۶	کسب منفعت سیاسی از طریق اجرای پروژه‌های گازرسانی بدون توجه به مصالح سازمانی و اجتماعی
۷	سوءاستفاده از موقعیت شغلی به منظور اعمال نفوذ در فرآیند مناقصات جهت کسب منفعت خصوصی
۸	سوءاستفاده از امکانات شرکت جهت منفعت شخصی و خانوادگی
۹	سوءاستفاده از موقعیت شغلی جهت کسب منافع مالی از اشخاص حقیقی و حقوقی

جدول ۴. طبقه‌بندی کدهای محوری و تخصیص کد گزینشی

کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
● سوءاستفاده از موقعیت شغلی به منظور اعمال نفوذ در فرآیند مناقصات جهت کسب منفعت خصوصی ● سوءاستفاده از امکانات شرکت جهت منفعت شخصی و خانوادگی ● اعمال نفوذ بر تصمیم‌گیری‌ها و فرآیندهای خدمات گازرسانی در چارچوب منافع شخصی	تعارض موقعیت شغلی با منافع شخصی
● کسب انتفاع مالی مستقیم و غیرمستقیم از پیمانکاران ● سوءاستفاده از موقعیت شغلی جهت کسب منافع مالی از اشخاص حقیقی و حقوقی	تعارض موقعیت شغلی با منافع مالی
● کسب منفعت سیاسی از طریق اجرای پروژه‌های گازرسانی بدون توجه به مصالح سازمانی و اجتماعی ● کسب منفعت سیاسی جهت تصدی مشاغل کلیدی ● گازرسانی به مناطقی فاقد منفعت عمومی و باهدف تأمین رضایت مقامات سیاسی و محلی ● جذب نیروها در مشاغل پیمانکاری باانگیزه تحقق منافع فردی و سیاسی	تعارض موقعیت شغلی با منافع سیاسی

در ادامه، به تشریح هر یک از سه کدگذاری گزینشی انجام شده در پژوهش حاضر به شرح زیر پرداخته می شود:

● تعارض موقعیت شغلی با منافع شخصی

کارکنان در بخش خدمات عمومی باید موقعیت های تعارض بین شغل و منافع شخصی در زمینه های خانوادگی، حزبی، صنفی، و قبیله ای را درک نموده و در کنترل این موقعیت فعال باشند. افراد باید فعالانه به دنبال رفع و یا کاهش تعارض منافع در محیط کاری باشند تا مطمئن شوند که سازمان موفقیت خود را دنبال می کند و در معرض مشکلات مرتبط با کارکنان قرار نمی گیرد. در موقعیت هایی که تعارض بین موقعیت شغلی و منافع شخصی افراد شکل گیرد، تغییر شخصیت حقیقی و یا ایجاد محدودیت و شفافیت می تواند این تعارض را از بین ببرد.

● تعارض موقعیت شغلی با منافع مالی

شرکت گاز به عنوان یک سازمان پروژه محور در اجرای پروژه های گازرسانی دارای بودجه ای مستقل می باشد و مدیران، کارکنان و ناظران پروژه های مختلف شرکت نظیر پروژه های گازرسانی، تأمین نیروی انسانی، مشاوره و ... می توانند به طور مستقیم و یا غیرمستقیم با منافع مالی ناشی از اطلاعات، اقدام ها و تصمیم های شغلی خود، مواجه باشند و کسب منافع مالی ناشی از موقعیت های شغلی را می توان متداول ترین نوع تعارض منافع در صنعت گاز تلقی نمود. مدیران و ناظران پروژه ها همواره صورت وضعیت های مالی را تأیید می نمایند و باید از شکل گیری تعارض بین نقش های سازمانی و موقعیت های شغلی با کسب درآمدهای مالی نامشروع و غیرقانونی پرهیز نمایند.

● تعارض موقعیت شغلی با منافع سیاسی

شرکت گاز به عنوان یک سازمان عمومی و خدمت رسان در بخش انرژی باید از طریق بی طرفی سیاسی، خدمات گازرسانی به جامعه ارائه نماید و در این راستا باید نشان دهد که جهت تحقق مأموریت این شرکت همواره بر حاکمیت قانون باور داشته و در انجام پروژه های گازرسانی و ارائه خدمات پس از فروش بر اساس منفعت عمومی و در چارچوب

قانون اقدام کرده و هیچ‌گونه توصیه‌ای را از مقامات سیاسی نخواهد پذیرفت؛ بنابراین، مدیران و کارکنان شرکت گاز با توجه به موقعیت‌های شغلی خود و بهره‌مندی از قدرت و اختیار، باید از هرگونه منفعت شخصی از طریق برقراری تعامل با مقامات سیاسی و محلی پرهیز کرده و در ارائه خدمات گازرسانی به جامعه صرفاً در چارچوب منفعت عمومی و ملی عمل نمایند.

الگوی پارادایمی پژوهش

پژوهشگر ضمن بیان پدیده مرکزی (محوری) می‌بایست نسبت به تشریح شرایط علی اقدام نماید و سپس کنش‌ها و واکنش‌ها را مشخص کرده، شرایط مداخله‌گر را شناسایی و پیامدها و راهبردها را برای پدیده تعارض منافع تعیین نماید (Kendall, 1999) و بر این اساس الگوی پارادایمی پژوهش حاضر طبق شکل ۱ ترسیم گردید.

شکل ۱. الگوی پارادایمی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

تعارض منافع پیشران اصلی و مهم‌ترین عامل بروز فساد در حاکمیت و نظام اداری و سازمان‌های دولتی وابسته به آن است و به همین دلیل شناسایی موقعیت‌ها و مصادیق تعارض منافع در سازمان‌های دولتی می‌تواند به عنوان سازوکاری جهت کنترل و پیشگیری از فساد قلمداد گردد. طبق گزارش بانک توسعه آسیایی و سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (۲۰۰۷) هنجارهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی بر میزان برخورد با تعارض منافع در هر کشوری تأثیر می‌گذارد و بافت هر کشور ممکن است ادراک، شرایط و عوامل تعیین‌کننده منحصر به فرد تعارض منافع را تعیین کند و از این رو، در برخی از کشورها نظیر آمریکا، کانادا، فیلیپین، اندونزی و کره جنوبی مصادیق بارز تعارض منافع و راهکارهای پیشگیری و کنترل آن شناسایی و تبیین و به صورت قانون درآمده است، اما در ایران با توجه به وضع قوانین و آئین‌نامه‌های متعدد در راستای مبارزه با فساد، هنوز رویکرد قانونی به منظور پیشگیری و کنترل تعارض منافع در سطح حاکمیت و نظام اداری لحاظ نگردیده است و وضع قانون مدیریت تعارض منافع در ایران جهت ارتقاء سطح سلامت نظام اداری به شدت احساس می‌گردد.

با بررسی مطالعه تجربی در خصوص مدیریت تعارض منافع می‌توان ادعا نمود که رهبران سیاسی، مقامات و مدیران دولتی و کارکنان بخش دولتی همواره با موقعیت‌های تعارض منافع مواجه می‌باشند و اگر این موقعیت‌ها تحت کنترل قرار نگیرند، امکان سوءاستفاده از قدرت برای منافع شخصی یا حزبی وجود خواهد داشت. از آنجایی که شرکت مورد مطالعه در پژوهش حاضر به عنوان یک شرکت دولتی مأموریت گازرسانی به شهرها و روستاها در قلمرو جغرافیایی خود را بر عهده دارد و جهت تحقق این مأموریت همواره با ذینفعان برون سازمانی نظیر پیمانکاران، مقامات سیاسی و محلی و تأمین‌کنندگان کالا و خدمات در تعامل می‌باشد و از طرفی دیگر، جهت اجرای پروژه‌های گازرسانی بودجه‌های عظیمی را تخصیص می‌دهد، ضرورت شناسایی مصادیق تعارض منافع و ارائه راهکارهایی جهت کنترل آن، در این شرکت به شدت احساس گردید، زیرا با توجه به نوع مأموریت این شرکت، لزوم رعایت و پایبندی به منافع عموم شهروندان در چارچوب قوانین و مقررات و به دور از رفتارهای تبعیض‌آمیز و همچنین ترجیح منافع عمومی بر منافع

شخصی و سیاسی از سوی مدیران و کارکنان در ارائه خدمات گازرسانی به جامعه وجود دارد و اگر مدیران و کارکنان این شرکت با مواجه شوند که الزامات مطروحه را مخدوش نمایند، باید به گونه‌ای رفتار نمایند که ترجیحات شخصی بر منافع عمومی ارجحیت پیدا نکند و در غیر این صورت اعتماد شهروندان و ذینفعان نسبت به این شرکت کاهش خواهد یافت.

با توجه به تعاریف ارائه شده از تعارض منافع می‌توان اذعان داشت که برآیند تمامی تعاریف بر وجود تعارض بین وظایف سازمانی و نفع خصوصی مدیران و کارکنان دولتی تأکید دارند و از این رو، مسئله اصلی پژوهش حاضر نیز شناسایی مصادیق بارز این تعارض‌ها بوده است. در پاسخ به سؤال اول پژوهش باید اذعان داشت که بر اساس تحلیل‌های انجام شده تعداد ۲۵ مفهوم تعارض منافع از متن مصاحبه‌ها احصاء گردید و پس از ترکیب مفاهیمی که دارای بار معنایی مشابهی بودند، تعداد ۹ کد محوری تبیین شد و سپس با ترکیب کدهایی که از قرابت معنایی بیشتری با یکدیگر برخوردار بوده، سه کد گزینشی که بیانگر تعارض بین موقعیت شغلی با منافع شخصی، مالی و سیاسی کارکنان بود، تبیین و خط داستان برای این سه کد تعریف گردید. در پاسخ به سؤال دوم پژوهش جهت طراحی الگوی پارادایمی تعارض منافع در شرکت مورد مطالعه باید اذعان داشت که دو مفهوم برای مقوله علی، دو مفهوم برای مقوله محوری، سه مفهوم برای مقوله محیطی، چهار مفهوم برای مقوله راهبردی، پنج مفهوم برای مقوله مداخله‌گر و چهار مفهوم برای مقوله پیامدی تبیین و بر این مبنا، الگوی پارادایمی طبق شکل یک ترسیم شد.

در خصوص مدیریت و کنترل مصادیق تعارض منافع در شرکت مورد مطالعه، پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

- در خصوص مصداق «جذب نیروها در مشاغل پیمانکاری با انگیزه تحقق منافع فردی و سیاسی» اقداماتی به شرح زیر می‌بایست مورد توجه قرار گیرد: (۱) تهیه روش اجرایی باهدف جذب و به‌کارگیری مؤثر نیروهای پیمانکاری از طریق برگزاری آزمون داخلی و انجام مصاحبه به منظور حصول اطمینان از برقراری عدالت رویه‌ای؛ (۲) پایبندی مدیران به اجرای صحیح دستورالعمل ساماندهی نیروهای ارکان ثالث پیمان‌های مستمر (غیر پروژه‌ای) ابلاغی از سوی وزارت نفت باهدف جلوگیری از نفوذ و توصیه مقامات سیاسی؛

(۳) کارسنجی دقیق فعالیت‌های پروژه‌ای و قابل برون‌سپاری باهدف تعیین تعداد نیروهای پیمانکاری موردنیاز و جلوگیری از ورود بی‌رویه و توصیه‌ای این نیروها.

● ترویج فرهنگ سازمانی باز از طریق ایجاد شبکه‌هایی از بازیگران اجتماعی نظیر پیمانکاران، کارکنان، ناظران پروژه‌های گازرسانی، مشترکین و تأمین‌کنندگان کالا و خدمات برای نظارت و مقابله با تعارض منافع از طریق طرح آزادانه نظرات و افشای اطلاعات در برابر سوءاستفاده توسط دیگران.

● پایبندی و تعهد مدیران به مجموعه مقررات اداری و استخدامی کارکنان صنعت نفت، به‌ویژه فصول چهارم (استخدام) و پنجم (انتصابات) و رعایت ارشدیت در انجام انتصابات، باهدف جلوگیری از نفوذ و توصیه سایر مقامات سیاسی و محلی.

● برگزاری دوره آموزشی باهدف افزایش بینش و دانش مدیران و کارکنان از مدیریت تعارض منافع و موقعیت‌ها و محدودیت‌های آن و همچنین باور مدیران و کارکنان به‌عنوان حافظان و نگهبانان منافع عمومی.

● شناسایی مشاغلی که در آن بین وظایف سازمانی و منافع فردی شاغلان به‌شدت تعارض وجود دارد و اگر فردی در شرایط تعارض منافع به فعالیت خود در آن شغل ادامه دهد، باید اقرار وی به تعارض منافع، اعلام شود.

● اعمال محدودیت شخصی و خانوادگی مدیران و کارکنان بر مالکیت و سهامداری شرکت‌های خصوصی مرتبط با فعالیت‌های شرکت گاز که این مهم باید در کلیه سطوح سازمانی اطلاع‌رسانی عمومی گردد.

پژوهش حاضر همانند سایر پژوهش‌ها از محدودیت‌هایی برخوردار بوده است. ازجمله مهم‌ترین محدودیت‌ها را می‌توان به شرح زیر بیان داشت: (۱) یکی از مهم‌ترین محدودیت فراروی پژوهش حاضر، عدم وجود پژوهش‌های رقیب در راستای مدیریت تعارض منافع در سطح صنعت نفت و هر یک از چهار شرکت اصلی آن بوده است. پژوهش حاضر دریکی از شرکت‌های تابعه شرکت ملی گاز ایران انجام گرفت و پژوهشگر با جستجو در پایگاه‌های علمی و فصلنامه‌های معتبر، مقاله و یا پژوهشی که بر موضوع مدیریت تعارض منافع در صنعت نفت و گاز متمرکز باشد، ملاحظه نکرد؛ (۲) با توجه به اینکه روش پژوهش حاضر کیفی بوده، ازاین‌رو یافته‌های حاصل از این پژوهش نمی‌تواند در سطح

شرکت‌های تابعه صنعت نفت و گاز کشور اجرایی گردد و صرفاً می‌توان این یافته‌ها را در سطح شرکت‌های گازرسانی توصیه نمود.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

سپاسگزاری

در انجام پژوهش حاضر از اعضای محترم کارگروه سلامت نظام اداری شرکت مورد مطالعه و تمامی مشارکت‌کنندگان در فرآیند مصاحبه سپاسگزاری می‌شود.

ORCID

Hamed Mohammadi

<http://orcid.org/0000-0002-3883-2087>

منابع

۱. انصاری، باقر. (۱۴۰۱). مدیریت تعارض منافع در بخش عمومی. *مطالعات حقوق عمومی*، ۵۲(۱)، ۲۹۷-۳۲۱. <https://doi.org/10.22059/jpls.2020.292517.2235>
۲. ایران پور، فرهاد. (۱۳۸۶). مبانی عمومی قراردادهای نفتی. *مطالعات حقوق خصوصی*، ۳۷(۳)، ۲۸-۱. <http://doi.10.1001.1.25885618.1386.37.3.1.5>
۳. باقری، محمود، شیرمردی دزکی، محمدرضا. (۱۳۹۹). مشارکت تجاری دولت در پروژه‌های اکتشاف و تولید منابع نفت و گاز؛ مفهوم، اهداف، مسائل و چالش‌ها. *مطالعات حقوق انرژی*، ۵(۲)، ۲۷۳-۲۵۱. <http://doi.10.22059/JRELS.2020.247820.170>
۴. برامکی یزدی، حجت‌الله، منظور، داود و شادکار، محمدسعید. (۱۳۹۹). بهینه‌یابی قراردادهای بالادستی نفت و گاز: الگوی کارگزار- کارفرما. *پژوهشنامه اقتصادی*، ۲۰(۷۶)، ۱۸۷-۲۲۲. <http://doi.10.22054/joer.2020.11904>
۵. پریمی، ابوالفضل، ذاکریان، مهدی و عربیان، اصغر. (۱۴۰۰). نقش تعارض منافع در شکل‌گیری آسیب‌های سیاست‌های سلامت اداری. *حقوق اداری*، ۹(۲۹)، ۲۷-۵۵. <http://doi.10.52547/qjal.9.29.27>

۶. حاجیان، محمد مهدی و ایمانی، محمد امین. (۱۴۰۱). قانون گذاری بازارها و ابزارهای مالی در ایران با تأکید بر معاملات مشتقه انرژی و نفت. *مطالعات حقوق انرژی*، (۲) ۸، ۲۷۵-۲۹۴. <http://doi.10.22059/JRELS.2022.303736.371>
۷. فخری زاده، حسن و میرزایی، حسین. (۱۴۰۱). صنعت نفت و گاز در سرخس و پیامدهای اقتصادی آن: نگاهی کیفی به نگرش ذینفعان محلی (دهیاران روستاها)، جامعه شناسی اقتصادی و توسعه، (۱) ۱۱، ۱۱۷-۱۴۷. <http://Jeds.2022.47149.1546/10.22034>
۸. مجلس شورای اسلامی. (۱۳۹۹). *نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی*. معاونت قوانین، دوره یازدهم، سال اول، شماره ثبت ۷۵۸.
۹. محمدی، محمد، محمدی، سامان و سراج، پریا. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر تخصص در صنعت و تخصص قانونی اعضای کمیته های حسابرسی بر کیفیت حسابرسی شرکت. *تحلیل بازار سرمایه*، ۳(۳)، ۱۶۶-۱۳۵.
۱۰. مرکز پژوهش های مجلس. (۱۴۰۰). *تعارض منافع در حوزه سلامت*. معاونت رصد و مطالعات مدیریت، کد موضوعی ۲۹۰، شماره مسلسل ۱۷۷۳۱.
۱۱. مرکز پژوهش های مجلس. (۱۴۰۱). *تعارض منافع در نظام بانکی کشور*. دفتر مطالعات مدیریت، کد موضوعی ۲۹۰، شماره مسلسل ۱۸۳۸۰.
12. Asian Development Bank & Organization for Economic Co-operation and Development. (2007). *Managing Conflict of Interest. Proceedings of the 5th Regional Seminar on making international anti-corruption standard operational*. Publications of the ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific.
13. Auby, J. B., Breen, E., Perroud, T., & Elgar, E. (2014). *Corruption and Conflicts of Interest*. Edward Elgar Publishing Limited, UK.
14. Bakhsaliyev, B. V. (2022). Conflicts of interest in the public sector. *Bank and policy*, 2(2), 1-6. <http://doi.10.5281/zenodo.5979691>
15. Costa, J. (2023). *Conflict of interest legislation in Brazil, South Korea and the European Union: International case studies*. Basel Institute on Governance, Switzerland, 1-47.
16. Curzer, H. J., & Santillanes, G. (2012). Managing Conflict of Interest in Research: Some Suggestions for Investigators. *Accountability in Research*, 19(3), 143-155.
17. Delasnerie, A. (2023). *Conflict of interests: application of the EU rules in the management of EU funds in the Member States*. PE 749.503, Policy Department for Budgetary Affairs, European Parliament, 1-4.

18. European Court of Auditors. (2023). *Conflict of interest in EU cohesion and agricultural spending: Framework in place but gaps in transparency and detection measures*. 1-46.
19. European Union Agency. (2023). *Rules for the Prevention and Management of Conflict of Interest*. European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT System in the Area of Freedom, Security and Justice, Adopted on 16.11.2023.
20. Guba, E. G. (1981). Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. *Educational Technology Research and Development*, 29(2), 75-91.
<https://doi.org/10.1177/019394599902100603>
21. Independent Commissioner Against Corruption South Australia. (2021). *Identify, Disclose and Manage: Conflicts of Interest in Public Administration*. icac.sa.gov.au (The date of visiting the site: 2023-09-15)
22. Isufaj, M. (2022). Prevention of Conflict of Interest Situations in Public Administration. *Interdisciplinary Journal of Research and Development*, 9(4), 86-91. <http://doi.10.56345/ijrdv9n4s213>
23. Kapras, J. (2023). *The Concept of Conflict of Interest as a Decision-Making Problem and Ways of its Resolution*. Prague Law, Charles University Law Faculty, 1-14.
24. Kendall, J. (1999). Axial Coding and the Grounded Theory Controversy. *Western Journal of Nursing Research*, 21(6), 743-757.
25. Organization for Economic Co-operation and Development. (2003). *Managing Conflict of Interest in the Public Service*. OECD Guidelines and Country Experiences.
26. Organization for Economic Co-operation and Development. (2005). *OECD Guidelines for Managing Conflict of Interest in the Public Service*. September 2005, Policy Brief.
27. Organization for Economic Co-operation and Development. (2022). *Recommendation of the Council on OECD Guidelines for Managing Conflict of Interest in the Public Service*. OECD/LEGAL/0316.
28. Peters, A., & Handschin, L., & Hogger, D. (2012). *Conflict of Interest in Global, Public and Corporate Governance*. Cambridge, University Press.
29. Resnik, D. (2023). Disclosing and managing non-financial conflicts of interest in scientific publications. *Research Ethics*, 19(2), 121-138.
<http://doi.10.1177/17470161221148387>
30. Solberg, T. D. (2023). Conflict of interest and disclosure in healthcare: We can do better. *Journal of Applied Clinical*, 24(5), 1-3.

31. Strauss, A. L., & Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. London: Sage Publications.
32. Transparency International. (2018). *Conflict of Interest as a Risk of Fraud*. Ceska Republika.
33. United Nations. (2021). *Addressing High-Level Conflict of Interest in Southeast Asia*. UNODC Regional Office for Southeast Asia and the Pacific. <https://www.unodc.org/roseap/en/what-we-do/anti-corruption/topics/2021/08-addressing-high-level-conflict-of-interest-southeast-asia.html> (The date of visiting the site: 2023-10-08)
34. Vugar Bakhsaliyev, B. (2022). Conflicts of Interest in the Public Sector. *Bank and Policy*, 2(1), 1-6. <http://doi.10.5281/zenodo.5979691>
35. World Health Organization. (2015). *Addressing and managing conflicts of interest in the planning and delivery of nutrition programmers at country level*. Report of a technical consultation convened in Geneva, Switzerland, on 8–9 October 2015.

References [In Persian]

1. Ansari, B. (2022). Managing Conflicts of Interest in the Public Sector. *Public Law Studies Quarterly*, 52(1), 297-321. <https://doi.org/10.22059/jpls.q.2020.292517.2235>
2. Bagheri, M., & Shirmardi Dezaki, M. (2020). State Participation in Petroleum Exploration and Production Projects: Concept, Objects and Challenges. *Journal of Researches Energy Law Studies*, 5(2), 251-273. <http://doi.10.22059/JRELS.2020.247820.170>
3. Baramaki Yazdi, H., Manzoor, D., & Shadkar, M. S. (2020). Optimization of Upstream Oil and Gas Contracts: A Principal-Agent Model. *Economics Research*, 20(76), 187-222.
4. Fakhrizadeh, H., & Mirzaei, H. (2022). Oil and gas industry in Ferkhes and its economic consequences: a qualitative look at the attitude of local stakeholders (villagers). *Economic Sociology and Development*, (1)11, 117-147. <http://Jeds.2022.47149.1546/10.22034>
5. Hajian, M. M., & Imani, M. A. (2022). Legislation of markets and financial instruments in Iran with emphasis on energy and oil derivative transactions. *Energy Law Studies*, (2)8, 294-275. <http://doi.10.22059/JRELS.2022.303736.371>
6. Iranpour, F. (2007). General principles of oil contracts. *Private Law Studies*, (3) 37, 1-28. <http://doi.10.1001.1.25885618.1386.37.3.1.5>

7. Islamic Council Parliament. (2019). *How to manage conflict of interest in performing legal duties and providing public services*. Deputy of Laws, 11th period, 1st year, registration number 758.
8. Mohammadi, M., Mohammadi, S., & Siraj, P. (2023). Investigating the impact of industry expertise and legal expertise of audit committee members on the company's audit quality. *Capital Market Analysis*, 3(3), 166-135.
9. Parimi, A., Zakeryan, M., & Arabian, A. (2022). The role of conflict of interest in shaping the harms of administrative health policies. *Administrative Law*, 9(29), 27-55.
10. Parliament Research Center. (2021). *Conflict of interest in the field of health*. Deputy of Monitoring and Management Studies. Subject code 290, serial number 17731.
11. Parliament Research Center. (2022). *Conflict of interest in the country's banking system*. Office of Management Studies, subject code 290, serial number 18380.

استناد به این مقاله: محمدی، حامد. (۱۴۰۲). فهم مصادیق تعارض منافع در بخش خدمات عمومی. مطالعات مدیریت خدمات عمومی، ۱(۲)، ۱۱۵-۱۳۸.

doi: 10.22054/spsa.2024.77874.1033

Studies in Public Service Administration is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International